SKLEP SVETA (SZVP) 2021/1012

z dne 21. junija 2021

o imenovanju posebnega predstavnika Evropske unije za Afriški rog

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji ter zlasti člena 33 in člena 31(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet je 8. decembra 2011 sprejel Sklep 2011/819/SZVP ([1]) o imenovanju Alexandra RONDOSA za posebnega predstavnika Evropske unije (PPEU) za Afriški rog.

(2) Svet je 25. junija 2018 sprejel Sklep (SZVP) 2018/905 ([2]) o podaljšanju mandata Alexandru RONDOSU kot PPEU za Afriški rog. Navedeni sklep je bil nazadnje spremenjen s Sklepom Sveta (SZVP) 2021/352 ([3]). Mandat Alexandra RONDOSA se izteče 30. junija 2021.

(3) Imenovati bi bilo treba novega PPEU za Afriški rog za obdobje 14 mesecev.

(4) PPEU bo mandat opravljal v razmerah, ki se lahko poslabšajo in bi lahko ovirale doseganje ciljev zunanjega delovanja Unije iz člena 21 Pogodbe –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Posebni predstavnik Evropske unije

1. Annette WEBER se imenuje za posebno predstavnico Evropske unije (PPEU) za Afriški rog od 1. julija 2021 do 31. avgusta 2022. Svet lahko na podlagi ocene Političnega in varnostnega odbora (PVO) in na predlog visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (VP) odloči, da se mandat PPEU podaljša ali predčasno preneha.

2. Za namene mandata PPEU pomeni Afriški rog območje, ki mu je namenjena osrednja pozornost v Strategiji Evropske unije za Afriški rog (v nadaljnjem besedilu: strategija), kot je bila sprejeta s sklepi Sveta z dne 10. maja 2021, in obsega Džibuti, Eritrejo, Etiopijo, Kenijo, Somalijo, Južni Sudan, Sudan in Ugando. PPEU ustrezno sodeluje tudi z državami ob Rdečem morju, v porečju Nila in drugimi, pa tudi z ustreznimi regionalnimi ali mednarodnimi subjekti na Afriškem rogu in zunaj njega, tudi z Arabskega polotoka in iz Severne Afrike.

Člen 2

Cilji politike

1. Mandat PPEU je utemeljen na ciljih politike iz strategije, v skladu s katerimi dejavno prispeva k regionalnim in mednarodnim prizadevanjem za zagotovitev mirnega sobivanja in trajnega miru, varnosti in razvoja v državah iz regije in med njimi. PPEU si poleg tega prizadeva okrepiti kakovost, intenzivnost, učinek in vidnost raznovrstnega delovanja Unije na Afriškem rogu.

([1]) Sklep Sveta 2011/819/SZVP z dne 8. decembra 2011 o imenovanju posebnega predstavnika Evropske unije za Afriški rog (UL L 327, 9.12.2011, str. 62).

([2]) Sklep Sveta (SZVP) 2018/905 z dne 25. junija 2018 o podaljšanju mandata posebnega predstavnika Evropske unije za Afriški rog (UL L 161, 26.6.2018, str. 16).

([3]) Sklep Sveta (SZVP) 2021/352 z dne 25. februarja 2021 o spremembi Sklepa (SZVP) 2018/905 o podaljšanju mandata posebnega predstavnika Evropske unije za Afriški rog (UL L 68, 26.2.2021, str. 187).

2. PPEU prispeva k razvoju in izvajanju prizadevanj Unije v regiji v skladu s celostnim pristopom, tudi na političnem, varnostnem in razvojnem področju, ter usklajuje vse instrumente in deležnike, relevantne za ukrepe Unije. Tesno sodeluje in se usklajuje z ustreznimi vodji delegacij Unije, Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD), Komisijo, državami članicami in drugimi ustreznimi akterji in deležniki Unije. Povečuje vpliv Unije v regiji in zagotavlja skladnost pristopa Unije na regionalni ravni.

3. PPEU prispeva k zavezi Unije, da bo poglobila svoje strateške odnose in partnerstvo z regijo Afriškega roga in njenimi državami, pri čemer je cilj podpirati mir in varnost, demokracijo, človekove pravice, pravno državo, enakost spolov, humanitarna načela in mednarodno humanitarno pravo, trajnostni razvoj, gospodarsko rast, podnebne ukrepe in regionalno sodelovanje.

4. Splošni cilji politike, h katerim prispeva PPEU, med drugim vključujejo:

(a) stabilizacijo Afriškega roga s posebno osredotočenostjo na širši regionalni dinamiki, tudi na ravni držav, kadar je to pomembno za stabilnost regije;

(b) politično tranzicijo, npr. v Etiopiji in Sudanu, mirovne in državotvorne procese v Somaliji in Južnem Sudanu ter preprečevanje konfliktov med državami v regiji ali v njih, vključno s čezmejnimi spori, ter zgodnje opozarjanje na njihov morebitni pojav, pa tudi prispevanje k mediaciji in reševanju sporov;

(c) politično, varnostno, trajnostno gospodarsko regionalno sodelovanje in skupno večstransko ukrepanje, zlasti z Združenimi narodi (ZN), Afriško unijo (AU) in Medvladno agencijo za razvoj (IGAD);

(d) sporazumno rešitev vprašanja jezu Grand Ethiopian Renaissance Dam (GERD) in spodbujanje čezmejnega sodelovanja v celotnem porečju Nila;

(e) varnost, stabilnost in sodelovanje ob Rdečem morju.

Člen 3

Mandat

1. Da bi dosegli cilje politike za Afriški rog, ima PPEU naslednji mandat:

(a) dejavno prispeva k izvajanju strategije ter izboljšuje splošno skladnost in učinkovitost dejavnosti Unije, da bi se dodatno poglobili in okrepili odnosi in partnerstvo Unije z Afriškim rogom ter državami in organizacijami v tej regiji;

(b) sodeluje z vsemi ustreznimi deležniki v regiji, nacionalnimi vladnimi in nevladnimi akterji, regionalnimi organi, mednarodnimi in regionalnimi organizacijami, civilno družbo, mladino, zasebnim sektorjem in diasporo, da bi tako pospešil uresničevanje ciljev Unije, in prispeva k boljšemu razumevanju vloge Unije v regiji. V tem okviru PPEU redno potuje v vse države v regiji;

(c) sodeluje z ustreznimi akterji zunaj regije v interesu reševanja vprašanj širše regionalne stabilnosti, tudi v zvezi z GERD, Rdečim morjem, zahodnim Indijskim oceanom in financiranjem misije Afriške unije v Somaliji (AMISOM) ter naknadnim varnostnim delovanjem pod vodstvom AU. Stiki vključujejo dvostransko sodelovanje z Združenimi državami Amerike, Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska, zalivskimi državami in Egiptom, regionalne stike z Zalivskim svetom za sodelovanje, Svetom arabskih in afriških držav za Rdeče morje in Adenski zaliv oziroma drugimi ustreznimi mednarodnimi akterji;

(d) zastopa in promovira interese in vidnost Unije v ustreznih regionalnih in mednarodnih forumih;

(e) spodbuja in podpira uspešno politično in varnostno sodelovanje ter trajnostno gospodarsko povezovanje v regiji prek partnerstev EU z AU in regionalnimi organizacijami, zlasti IGAD. PPEU vzpostavlja/usmerja, podpira in promovira mehanizme za reševanje sporov, zlasti afriške, pa tudi bližnjevzhodne/severnoafriške, s katerimi se nadalje učinkovito preprečujejo, umirjajo in mirno rešujejo spori ter prispeva k spravi s spodbujanjem dialoga, pogajanj in mediacije;

(f) spremlja politične in varnostne trende v regiji ter prispeva k oblikovanju politike Unije do regije, da bi svetoval glede konkretnih predlogov za ukrepanje in jih tudi oblikoval, tudi v zvezi z Eritrejo, Etiopijo, Somalijo, Sudanom, Južnim Sudanom, mejnim sporom med Sudanom in Etiopijo, napetostmi med Somalijo in Kenijo, regionalno vlogo Kenije, nilskim sporom, varnostjo ob Rdečem morju, spodbujanjem regionalnega povezovanja in drugimi vprašanji v regiji, ki vplivajo na njeno varnost, stabilnost ter mirni in vključujoči razvoj. PPEU prispeva tudi k zgodnjemu ukrepanju Unije ter strateški in dolgoročni viziji Unije na Afriškem rogu;

(g) še naprej pridobiva regionalno in mednarodno podporo za politično tranzicijo, npr. v Etiopiji in Sudanu, v tesnem sodelovanju z vodji delegacij Unije in misij držav članic. PPEU prispeva k podpiranju vsenacionalnih mirovnih in spravnih prizadevanj na podlagi vključujočega in preglednega dialoga. Prizadeva si za odpravo regionalnih posledic več kriz v Etiopiji, tudi v Tigraju, zlasti s spodbujanjem mirne rešitve napetosti na meji s Sudanom. V zvezi s Sudanom svoja prizadevanja osredotoča tudi na podporo izvajanju mirovnega sporazuma iz Jube ter pogajanja in izvajanje naknadnih sporazumov;

(h) še naprej spodbuja regionalne in mednarodne deležnike, da odločneje podprejo ključne mirovne in državotvorne procese v Somaliji in Južnem Sudanu. PPEU z dopolnjevanjem prizadevanj vodje delegacije Unije in držav članic podpira državotvorna prizadevanja Unije v Somaliji, vključno z razvojem varnostnega sektorja. V zvezi s tem prispeva k razmislekom glede uporabe evropskega mirovnega instrumenta ter misij in operacij v okviru skupne varnostne in obrambne politike (SVOP) v regiji. Kar zadeva Južni Sudan, si PPEU v tesnem sodelovanju z vodjo delegacije Unije skupaj z ZN, IGAD, AU in drugimi ustreznimi mednarodnimi partnerji še naprej prizadeva za okrepitev njihove podpore mirovnim prizadevanjem in splošni stabilizaciji države;

(i) sodeluje z Eritrejo in vztraja pri konstruktivnem programu na regionalni ravni, vključno z umikom eritrejskih čet iz Etiopije;

(j) še naprej zastopa Unijo kot opazovalko v pogovorih o GERD pod vodstvom AU. PPEU ob natančnem usklajevanju z vodji delegacij Unije in misij držav članic v Egiptu, Sudanu in Etiopiji prispeva k podpiranju dialoga in sodelovanja med stranmi ter v ta namen vzpostavlja zaupanje in razvija ukrepe za krepitev zaupanja, ki bi lahko pripomogli k rešitvi spora v zvezi z GERD. Splošneje pa PPEU prispeva k prizadevanjem Unije za intenzivnejše delovanje v okviru vodne diplomacije v celotnem porečju Nila;

(k) spodbuja sodelovanje, dialog in mirno reševanje sporov ob Rdečem morju ter vzpostavlja privilegirane odnose z regionalnimi pobudami. PPEU v tesnem sodelovanju z vodji delegacij Unije in misij držav članic v regiji prispeva k razvoju celostnega pristopa k širši rdečemorski regiji ter pomaga pri oblikovanju vključujočega programa sodelovanja na področju Rdečega morja med ustreznimi regionalnimi in mednarodnimi akterji;

(l) pozorno spremlja in spodbuja sodelovanje za rešitev čezmejnih izzivov, s katerimi se soočajo na Afriškem rogu, zlasti v zvezi z radikalizacijo in terorizmom, pomorsko varnostjo in piratstvom, mejnimi spori, vsemi oblikami nedovoljene trgovine, vključno s trgovino z ljudmi, in nezakonitimi finančnimi tokovi ter vsemi političnimi in varnostnimi posledicami humanitarnih kriz;

(m) spodbuja dostop humanitarne pomoči in spoštovanje mednarodnega humanitarnega prava;

(n) v sodelovanju s PPEU za človekove pravice prispeva k promociji človekovih pravic z izvajanjem Sklepa Sveta 2011/168/SZVP ([4]) in politike Unije na področju človekovih pravic, vključno s smernicami Unije o človekovih pravicah, zlasti smernicami Unije o otrocih v oboroženih spopadih in o nasilju nad ženskami in dekleti ter boju proti vsem vrstam diskriminacije proti njim, pa tudi politike Unije v zvezi z Resolucijo Varnostnega sveta ZN (RVSZN) 1325 (2000) ter poznejšimi resolucijami o ženskah, miru in varnosti ter RVSZN 2250 (2015) o mladih, miru in varnosti. To vključuje stike z Mednarodnim kazenskim sodiščem, Uradom visokega komisarja za človekove pravice in zagovorniki človekovih pravic;

(o) prispeva k obravnavi vse večjega učinka podnebnih sprememb na mir in varnost. To vključuje zagotavljanje, da se pri preventivnih in mirovnih dejavnostih upoštevajo varnostna tveganja, povezana s podnebjem in okoljem.

([4]) Sklep Sveta 2011/168/SZVP z dne 21. marca 2011 o Mednarodnem kazenskem sodišču in razveljavitvi Skupnega stališča 2003/444/SZVP (UL L 76, 22.3.2011, str. 56).

2. Za izpolnitev svojega mandata PPEU med drugim:

(a) svetuje in poroča v zvezi z oblikovanjem stališč Unije v regionalnih in mednarodnih forumih, kot je ustrezno, da bi dejavno spodbujali ukrepanje na podlagi partnerstva in vzajemne odgovornosti ter okrepili celosten pristop Unije do Afriškega roga;

(b) prispeva k pregledu nad vsemi dejavnostmi Unije ter sodeluje in se natančno usklajuje z ustreznimi delegacijami Unije in državami članicami.

Člen 4

Izvajanje mandata

1. PPEU je odgovoren za izvajanje mandata, pri tem pa je pod nadzorom VP.

2. PVO vzdržuje prednostne stike s PPEU in je njegova glavna točka za stike s Svetom. PPEU v okviru svojega mandata od PVO prejema strateške usmeritve in politične nasvete brez poseganja v pristojnosti VP.

3. PPEU sodeluje z ESZD in njegovimi ustreznimi oddelki ter se z njimi natančno usklajuje.

Člen 5

Financiranje

1. Referenčni finančni znesek za kritje odhodkov, povezanih z mandatom PPEU, za obdobje od 1. julija 2021 do 31. avgusta 2022 je 2 750 000 EUR.

2. Odhodki se upravljajo v skladu s postopki in pravili, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.

3. Upravljanje odhodkov se uredi s pogodbo med PPEU in Komisijo. PPEU je za vse odhodke odgovoren Komisiji.

Člen 6

Oblikovanje in sestava ekipe

1. PPEU je v okviru svojega mandata in ustreznih razpoložljivih finančnih sredstev odgovoren za oblikovanje ekipe. Ekipa mora razpolagati s strokovnim znanjem o specifičnih vprašanjih politike, ki ga zahteva mandat. PPEU nemudoma obvesti Svet in Komisijo o sestavi ekipe.

2. Države članice, institucije Unije in ESZD lahko predlagajo napotitev osebja za delo pri PPEU. Plače takega napotenega osebja krije država članica, zadevna institucija Unije oziroma ESZD. K PPEU se lahko napotijo tudi strokovnjaki, ki so jih države članice napotile v institucije Unije ali ESZD. Člani mednarodnega pogodbenega osebja so državljani ene od držav članic.

3. Vse napoteno osebje ostane pod upravno pristojnostjo države članice ali institucije Unije, ki ga je napotila, ali ESZD ter opravlja svoje obveznosti in ravna v interesu mandata PPEU.

4. Osebje PPEU je nameščeno skupaj z zadevnimi službami ESZD ali delegacijami Unije, da bi zagotovili koherentnost in doslednost njihovih dejavnosti.

Člen 7

Privilegiji in imunitete PPEU in osebja PPEU

Po potrebi se o privilegijih, imunitetah in dodatnih jamstvih, potrebnih za izpolnitev in tekoče izvajanje misije PPEU ter članov osebja PPEU, doseže dogovor z državami gostiteljicami. Države članice in ESZD v ta namen zagotovijo vso potrebno podporo.

Člen 8

Varnost tajnih podatkov EU

PPEU in člani ekipe PPEU spoštujejo načela in minimalne standarde varovanja tajnosti, določene s Sklepom Sveta 2013/488/EU ([5]).

Člen 9

Dostop do informacij in logistična podpora

1. Države članice, Komisija, ESZD in generalni sekretariat Sveta zagotovijo PPEU dostop do vseh ustreznih informacij.

2. Delegacije Unije v tej regiji oziroma države članice zagotavljajo logistično podporo v regiji.

Člen 10

Varnost

V skladu s politiko Unije o varnosti osebja, ki je v okviru operativnih zmogljivosti iz naslova V Pogodbe napoteno zunaj Unije, PPEU skladno s svojim mandatom in varnostnimi razmerami na območju, za katero je odgovoren, sprejme vse razumno izvedljive ukrepe za varnost vsega osebja, ki je pod neposrednim nadzorom PPEU, zlasti tako, da:

(a) na podlagi smernic ESZD pripravi poseben varnostni načrt, ki vključuje posebne fizične, organizacijske in postopkovne varnostne ukrepe, določa upravljanje varnih premikov osebja na območje, za katero je odgovoren, in znotraj njega ter obvladovanje dogodkov, ki ogrožajo varnost, ter vključuje načrt misije za ravnanje v nepredvidenih razmerah in načrt za evakuacijo;

(b) zagotovi, da je vse osebje, napoteno zunaj Unije, zavarovano za visoko stopnjo tveganja glede na razmere na območju, za katero je odgovoren;

(c) zagotovi, da so vsi člani ekipe PPEU, ki so napoteni zunaj Unije, vključno z lokalnim pogodbenim osebjem, pred prihodom na območje, za katero je odgovoren, ali ob prihodu nanj opravili ustrezno varnostno usposabljanje glede na stopnjo ogroženosti, ki jo je za območje določila ESZD;

(d) zagotovi, da se izvajajo vsa dogovorjena priporočila, pripravljena na podlagi rednih varnostnih ocen, za VP, Svet in Komisijo pa pripravlja pisna poročila o izvajanju teh priporočil ter o drugih varnostnih vidikih v okviru rednega poročila o napredku in končnega celovitega poročila o izvajanju mandata.

Člen 11

Poročanje

PPEU redno pripravlja ustna in pisna poročila za VP in PVO. Po potrebi poroča tudi drugim delovnim skupinam Sveta. Redna poročila se razpošiljajo prek omrežja COREU. PPEU lahko pripravlja poročila za Svet za zunanje zadeve. V skladu s členom 36 Pogodbe lahko PPEU sodeluje pri obveščanju Evropskega parlamenta.

([5]) Sklep Sveta 2013/488/EU z dne 23. septembra 2013 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 274, 15.10.2013, str. 1).

Člen 12

Usklajevanje

1. PPEU v okviru strategije prispeva k enotnosti, usklajenosti in uspešnosti ukrepanja Unije ter pomaga zagotoviti, da se vsi instrumenti Unije in ukrepi držav članic uporabljajo usklajeno za doseganje ciljev politike Unije. Po potrebi se vzpostavi stik z državami članicami. Dejavnosti PPEU so usklajene z ESZD, delegacijami Unije in Komisijo, pa tudi z dejavnostmi drugih PPEU, dejavnih v regiji. PPEU organizira redne informativne sestanke za misije držav članic in za delegacije Unije.

2. Na terenu vzdržuje tesne stike z ustreznimi vodji misij držav članic, vodji delegacij Unije in vodji misij in operacij v okviru SVOP. Ti po svojih najboljših močeh pomagajo PPEU pri izvajanju njegovega mandata. PPEU ob tesnem usklajevanju z ustreznimi delegacijami Unije daje lokalne politične smernice poveljniku sil EUNAVFOR Atalanta, poveljniku misije EUTM Somalia in vodji misije EUCAP Somalia. PPEU, poveljniki operacij EU in poveljnik civilne operacije se po potrebi posvetujejo. PPEU je prav tako v stiku z drugimi mednarodnimi in regionalnimi akterji na terenu.

Člen 13

Pomoč v zvezi z zahtevki

PPEU in njegovo osebje pomagajo pri obravnavi kakršnih koli zahtevkov in obveznosti, ki izhajajo iz mandatov predhodnih PPEU za Afriški rog, ter v ta namen zagotavljajo upravno pomoč in dostop do ustrezne dokumentacije.

Člen 14

Pregled

Izvajanje tega sklepa in njegova skladnost z drugimi prispevki Unije za zadevno regijo se redno pregledujeta. PPEU predloži VP, Svetu in Komisiji redna poročila o napredku, do 31. maja 2022 pa celovito končno poročilo o izvajanju mandata.

Člen 15

Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Luxembourgu, 21. junija 2021

Za Svet
predsednik
J. BORRELL FONTELLES